

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Н. С. Саєнко
(підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА 2/П

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська, Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
форми навчання	<u>денна</u>

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики

Протокол від _____ .2019 р. №

Голова методичної комісії

_____ С.В. Ібрагімова
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2019 р.

Робоча програма кредитного модуля «Сучасна українська мова» 2/III для студентів факультету лінгвістики освітнього ступеня бакалавра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька денної форми навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Сучасна українська мова».

Розробник робочої програми:

Доцент, канд. філол. наук Нечипоренко А.Ф.

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від 22 травня 2019 року № 10.

Завідувач кафедри

_____ О.П. Онуфрієнко

«__» _____ 2019 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Сучасна українська мови	Практичні 36 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	
Освітня програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька Романські мови та літератури	Статус кредитного модуля обов'язковий	Самостійна робота 24 год.
	Семестр <u> 1 </u>	
Форма навчання денна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: екзамен, усний

Предмет навчальної дисципліни – українська літературна мова у сфері сучасного усного та писемного спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Сучасна українська мова» 2/III разом з дисциплінами «Вступ до романо-германського мовознавства» 2/I, «Зіставна граматики» 4/СВ, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» 7/I та іншими гуманітарними науками забезпечує вищу філологічну освіту, передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів **здатностей**:

- оволодіти теоретичними відомостями про лінгвістичні явища
- формувати творчий підхід до аналізу фонетичних, лексичних та граматичних явищ сучасної української мови
- опанувати норми культури українського усного й писемного мовлення;
- застосовувати одиниці усіх мовних рівнів – фонетичного, морфологічного, семантичного, синтаксичного тощо – для висловлення думки в усій необхідній для спілкування повноті;
- аналізувати лексичні та граматичні мовні явища згідно з теоретичними відомостями

- послуговуватися загальномовними лексикографічними та іншими довідковими джерелами;
- аналізувати лінгвістичні тексти та проводити навчальну роботу з ними в аспекті повноцінного сприйняття, створення та відтворення.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти після засвоєння мають продемонструвати такі **результати навчання:**

знання:

- основних етапів формування, становлення і розвитку української мови;
- комунікативних ознак культури мовлення;
- особливостей стилів та жанрів української літературної мови;
- основних норм сучасної української літературної мови;
- основ усного та писемного мовного етикету;
- жанрів наукового мовлення та особливостей оформлювання науково-навчальних матеріалів;
- основ коректорської обробки тексту та редагування.

уміння:

- правильно використовувати мовні засоби: лексичні та граматичні відповідно до навчальних завдань;
- орієнтуватися в сучасних дослідженнях з різних напрямків українського мовознавства;
- знаходити, аналізувати інформацію з певною метою;
- створювати навчальні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці перекладача;
- послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування різностильових текстів.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин		
	Всього	у тому числі	
		Практ.	СРС
1	2	3	4
Розділ 1. Українська мова – національна мова українського народу.			
Тема 1. Формування української національної мови.	2,5	2	0,5
Тема 2. Визначні українські мовознавці та їхній внесок у розвиток мовознавства	2,5	2	0,5
Разом за розділом 1	5	4	1
Розділ 2. Сучасна українська мова як цілісна система.			
Тема 1. Українська лексична система	15	14	1
Тема 2. Граматична система: особливості морфологічної та синтаксичної систем	4,5	4	0,5

Тема 3. Стилiстична система української мови.	2,5	2	0.5
Разом за розділом 2	22	20	2
Розділ 3. Українська мова та культура мовлення			
Тема 1. Комунікативні ознаки культури мовлення.	6	4	2
Тема 2. Культура усного мовлення МКР	4	2	2
Тема 3. Культура науково-навчального мовлення. Українська лексикографія. МКР	8	6	2
Разом за розділом 3	18	12	6
Екзамен	15		15
Всього годин	60	36	24

4. Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – вироблення наукових поглядів на мову, формування вміння узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних завдань; активізувати вміння спілкуватися українською мовою в різних соціокомунікативних ситуаціях.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Українська мова – державна мова України.
2	Практичне заняття 2. Відомі українські мовознавці та їх внесок у розвиток науки.
3	Практичне заняття 3. Класифікація лексики української мови. Класифікація і функції синонімів, омонімів, паронімів, антонімів.
4	Практичне заняття 4. Склад української лексики за походженням.
5.	Практичне заняття 5. Лексика української мови за сферою вживання.
6	Практичне заняття 6. Територіально обмежена лексика.
7	Практичне заняття 7. Соціальні діалекти.
8	Практичне заняття 8. Активний та пасивний склад української лексики
9	Практичне заняття 9. Українська фразеологія
10	Практичне заняття 10. Характерні фонетичні, морфологічні та орфографічні риси сучасної української мови
11	Практичне заняття 11. Типологічна система граматичних одиниць
12	Практичне заняття 12. Стилiстична система української мови.
13	Практичне заняття 13. Типологія мовних норм.
14	Практичне заняття 14. Комунікативні характеристики і норми усного мовлення
15	Практичне заняття 15. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.
16	Практичне заняття 16. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору
17	Практичне заняття 17. Переклад і редагування наукових текстів. МКР
18	Практичне заняття 18. Роль словників у формуванні культури мовлення. МКР

5. Контрольні роботи

Метою МКР є перевірка рівня засвоєння студентами знань про мову як багатофункціональну знакову систему й суспільне явище, розуміння ними основних процесів, що відбуваються в мові, вміння сприймати, впізнавати, аналізувати мовні явища, оцінювати їх під

кутом зору мовної нормативності; вміння застосовувати набуті знання на практиці, зокрема в процесі різноаспектних аналізів мовних одиниць. МКР проводиться на 17 та 18-ому практичному занятті (по 1 годині) і слугує перевірці умінь застосовувати набуті знання на практиці.

Рекомендується проводити три експрес- контрольні роботи (контрольна робота №1 за темами 1, 2 розділу 1; контрольна робота №2 за темами розділу 2 та 3).

Модульна контрольна робота складається з чотирьох (2+2) практичних завдань (1+1 годин) по , які оцінюються згідно з системою вагових балів з кожного контрольного заходу (див. Додаток А).

Перелік завдань до модульної контрольної роботи див. у Методичних вказівках до СРС.

6. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з кредитного модуля «Українська мова» складається з балів, що він отримує за:

- 1) 6 відповідей (для кожного студента в середньому) на 18 практичних заняттях;
- 2) 3 експрес-контролі;
- 3) виконання МКР;
- 4) складання екзамену.

Систему рейтингових балів та робочі матеріали див. у Додатку А.

7. Методичні рекомендації

Програма кредитного модуля «Сучасна українська мова» спрямована на вирішення комплексу завдань, насамперед, усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної та культурної цінності, потреби досконалого володіння нею у майбутній професійній діяльності, по-друге, поглиблення знань про мову як багатофункціональну знакову систему й суспільне явище, розуміння основних процесів, що відбуваються, ознайомлення з працями провідних вітчизняних мовознавців; по-третє, формування дослідницької компетенції, удосконалення умінь та навичок самостійної філологічної роботи з науково-навчальним текстом, різними джерелами наукової, довідкової інформації з лінгвістики, зокрема електронними, розвиток умінь інформаційної переробки тексту. Ефективною формою, що сприяє процесу вдосконалення фахових умінь студентів обрано комунікативні практикуми. Під час яких забезпечується розвиток складових цілісного утворення, відбувається трансформація мовнокомунікативної діяльності у напрямку покращення якості її репрезентації через усне та писемне комунікативне мовлення. Оптимальною формою контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів є колоквіуми, що дають змогу проконтролювати не лише якість теоретичної та практичної підготовки, а й проілюструвати зв'язки між виучуваними дисциплінами.

Вивчення програмового матеріалу організовується з урахуванням міжпредметних зв'язків з дисциплінами «Вступ до романо-германського мовознавства», «Історія української культури», «Іноземна мова (основна, практичний курс)», що забезпечить поглиблене розуміння мовних явищ, закріплення здатностей до використання знань інших модулів на заняттях з української мови.

Заняття з модуля проводяться у формі практичних занять (36 год). Організаційними формами роботи на практичних заняттях модуля обрано: захисти пропонованих проєктів, проведення лінгвістичних «круглих» столів, дискусій, рольових ігор, тренінгів, які є важливими формами розвивального навчання. Практичні заняття мають як традиційно академічний характер, так і послуговуватися формою конференції, прес-конференції, дискусії, диспуту тощо. У ході вивчення курсу будуть проводитися зі студентами різні види додаткової роботи (мовний гурток, інтернет консультації, опрацювання матеріалів бібліотечного фонду університету, олімпіади тощо).

Екзамен, який проводиться наприкінці семестру передбачає Оцінювання рівня володіння знаннями, навичками та умінями використання лексичних та граматичних ресурсів української мови у різних видах мовленнєвої діяльності.

Оцінюється рівень володіння студентом: 1) знань щодо основних етапів формування, становлення і розвитку української мови; особливостей стилів та жанрів сучасної української літературної мови; основних норм сучасної української літературної мови; законів спілкування, основних засобів спілкування; жанрів наукового мовлення та особливостей їх оформлювання; типів та видів перекладу, основ редагування. 2) уміння правильно використовувати мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; знаходити, аналізувати інформацію профільного спрямування; - укладати тексти офіційно-ділового характеру; створювати навчально-наукові тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці. послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування наукових текстів.

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Сучасна українська літературна мова: підручник / А.К.Мойсієнко, О.В.Бас-Кононенко, В.В.Бондаренко та ін. – К.: Знання, 2010. – 270 с. <https://pick.net.ua/uk/extra/psosvita/1310-suchasna-ukrainska-literaturna-mova>
2. Шевчук С.В. Практикум української мови: Модульний курс: Навч. посіб. / С.В. Шевчук., Т.М. Лобода – К.: Вища шк., 2006. – 326 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/479292/>

9.2. Допоміжна

1. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посіб. / Т.Б. Гриценко – Вінниця: Нова книга, 2003. – 480 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/98980/>
2. Зарицький М.С. Переклад: створення та редагування. / М.С. Зарицький – К.: Парламентське в-во, 2004. – 120 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/227851/>
3. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, 2005. – 352 с.
4. Мацько Л.І. Риторика: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мац%27ко_L.%B2.pdf
5. Мацько Л.І. Стилїстика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с. – Режим доступу: <http://uareferats.com/index.php/book/details/197>
6. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – 696 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyni_m_spryamuvannjam_-_shevchuk_sv

10. Інформаційні ресурси

1. <http://ulif.mon.gov.ua> (Електронні термінологічні словники. Структура і принципи роботи інформаційно-лінгвістичної системи “Український лінгвістичний портал” МОНМС України)
2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
3. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
4. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)

5. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова: Енциклопедія)
9. <http://language-policy.info/> Портал мовної політики
10. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».